

ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
Α.Π.Θ.

Laboratoire

**Théologie catholique
et sciences religieuses** | EA 4377
Université de Strasbourg

ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ
ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ

Laboratoire
Théologie protestante | EA 4378
Université de Strasbourg

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ
ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΙΛΑΡΙΟΣ ΠΙΚΤΑΒΙΟΥ
ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ

Θεσσαλονίκη, 5 - 7 Νοεμβρίου 2019

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΠΙΠΜ - ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Δ' - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ

ΤΡΙΤΗ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019
[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΠΙΠΜ - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ]

- 10.00-10.30 Εγγραφές
- 10.30-11.00 Έναρξη - Χαιρετισμοί
- 11.00-11.40 Εισαγωγική Διάλεξη: Michele **Cutino**,
[Strasbourg], *Η συζήτηση για τον όρο «Ομοούσιος»
στον Μ. Αθανάσιο και τον Ιλάριο Πικταβίου*
Πρόεδρος: Καθηγητής Συμεών **Πασχαλίδης**
- 11.40-12.00 Συζήτηση - Διάλειμμα

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Η εποχή των Μ. Αθανασίου και Αγ. Ιλαρίου Πικταβίου

Πρόεδρος: Ομότιμη Καθηγήτρια Françoise **Vinel**

[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΠΙΠΜ - ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ]

- 12.00-12.30 Κωνσταντίνος **Χρήστου** [Θεσσαλονίκη],
Το ιστορικό περίγραμμα της εποχής του τέταρτου αιώνα
- 12.30-13.00 Συμεών **Πασχαλίδης** [Θεσσαλονίκη],
*Η ενότητα της θεολογίας Ανατολής και Δύσεως κατά
τον 4ο αι. (Μ. Αθανάσιος - Ιλάριος Πικταβίου) στο έργο
του π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ*
- 13.00-13.30 Δημήτριος **Νικήτας** [Θεσσαλονίκη],
*Η λατινική χριστιανική γραμματεία
και ο Ιλάριος του Πουατιέ*
- 13.30-14.00 Συζήτηση

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πτυχές της θεολογίας του Μ. Αθανασίου

Πρόεδρος: Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου

[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Δ΄ - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ]

- 16.30-17.00 Βασίλειος **Τσίγκος** [Θεσσαλονίκη],
Η έννοια της κίνησης και της χωρητικότητας στην Τριαδολογία του Μεγάλου Αθανασίου
- 17.00-17.30 Eugen **Maftei** [Bucarest]
Η Πνευματολογία του Μ. Αθανασίου
- 17.30-18.00 Κωνσταντίνος **Μποζίνης** [Θεσσαλονίκη],
«Τί τὸν Θεὸν ἔδει ποιεῖν;» Ο Μ. Αθανάσιος σε διάλογο με τη φιλοσοφία
- 18.00-18.20 Διάλειμμα
- 18.20-19.10 Θέοδωρος **Πιτταράς**, [Θεσσαλονίκη],
«Αὐτός γάρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν».
Η σχέση θείας ενανθρώπησης και πτώσης κατά τον Μ. Αθανάσιο
- 19.10-19.40 Δημοσθένης **Κακλαμάνος** [Θεσσαλονίκη],
Η βυζαντινή αγιολογική και υμνογραφική παράδοση για τον Μ. Αθανάσιο
- 19.40-21.10 Ευάγγελος **Πεπές** [Θεσσαλονίκη],
Πτυχές χριστιανικής παιδαγωγικής στο έργο του Μ. Αθανασίου
- 20.10-20.30 Συζήτηση

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πτυχές της θεολογίας του αγίου Ιλαρίου Πικταβίου

Πρόεδρος: Καθηγητής Michele Cutino

[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Δ' - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ]

- 09.30-10.00 Roger Gil [Poitiers],
Ο Ιλάριος Πικταβίου κήρυττε έναν Χριστό απαθή;
- 10.00-10.30 Φώτιος Ιωαννίδης [Θεσσαλονίκη],
Η συμβολή του αγίου Ιλαρίου Πικτάβων στην αρειανική έριδα στη Δύση. Πτυχές της Χριστολογίας του.
- 10.30-11.00 Christophe Guignard [Strasbourg],
Ιλάριος Πικταβίου και οι ευαγγελικές γενεαλογίες του Χριστού - Σχόλιο στο χωρίο Mt. 1, 1 – 2
- 11.00-11.20 Διάλειμμα
- 11.20-11.40 Guillermo Cano Gomez [Strasbourg]
*Η εξέλιξη της ερμηνείας του χωρίου Ψαλ 1, 1:
«Μακάριος άνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή ἄσεβῶν
καὶ ἐν ὁδῶ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν
οὐκ ἐκάθισεν» από τον Ειρηναίο στον Ιλάριο Πικταβίου*
- 11.40-12.00 Σπυρίδων Μπεκατώρος [Strasbourg],
Ο Ιλάριος ως βάση του De Trinitate έργου του Αυγουστίνου
- 12.00-12.30 Συζήτηση - Διάλειμμα

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Μ. Αθανάσιος και Ιλάριος Πικταβίου:
Μία από κοινού προσέγγιση - Α΄ Μέρος
Πρόεδρος: Καθηγητής **Christophe Guignard**

[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Δ΄ - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ]

- 12.30-13.00 **Rémi Gounelle** [Strasbourg],
*Η επιχειρηματολογία της υπεράσπισης της Αγίας Τριάδος
έναντι του Αρειανισμού στο έργο του Ιλαρίου
και του Μ. Αθανασίου*
- 13.00-13.30 **Françoise Vinel** [Strasbourg],
*Ποιό το κύρος της συνοδικής πράξης και των συμβόλων
πίστεως; Η συμβολή των έργων Περί Συνόδων του
Αθανασίου Αλεξανδρείας και του Ιλαρίου Πικταβίου*
- 13.30-14.00 **Gabriella Aragione** [Strasbourg],
Αθανάσιος και Ιλάριος ως μελετητές του Ωριγένη
- 14.00-14.20 Συζήτηση

Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Μ. Αθανάσιος και Ιλάριος Πικταβίου:
Μία από κοινού προσέγγιση - Β΄ Μέρος
Πρόεδρος: Καθηγήτρια **Gabriella Aragione**

[ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ Δ΄ - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ]

- 17.00-17.30 **Pablo Argarate** [Graz],
*Πνευματολογικές επισημάνσεις στο έργο του Μ. Αθανασίου
και του αγίου Ιλαρίου Πικταβίου*
- 17.30-18.00 **Αθανάσιος Παπαρνάκης** [Θεσσαλονίκη],
*Η ερμηνεία του Πρμ. 8, 22 στον
Μ. Αθανάσιο και Ιλάριο Πικταβίου*
- 18.00-18.30 Πρωτοπρ. Χρήστος **Φιλιώτης-Βλαχάβας** [Θεσσαλονίκη],
*Ενότητα και Τριαδικότητα του Θεού. Μ. Αθανάσιος και
Ιλάριος Πικταβίου ως κοινή θεολογική γέφυρα
Ανατολής - Δύσης*
- 18.30-19.00 Συζήτηση - Διάλειμμα

**Συνάντηση Υποψ. Διδασκτόρων και Μεταπτυχιακών φοιτητών:
Ζητήματα μεθοδολογίας της θεολογικής Έρευνας - Α' Μέρος**
Πρόεδρος: Αν. Καθηγήτρια Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

[ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ 1ου ΟΡ. - ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ]

- 19.00-19.45 Οι υποψήφιοι διδάκτορες
Guillermo Cano Gomez [Strasbourg], Σπυρίδων **Μπεκατώρος**
[Strasbourg]π. Χριστόδουλος **Χριστοδούλου** [Θεσσαλονίκη]
και Σπυρίδων **Καλογεράκης** [Θεσσαλονίκη]
θα παρουσιάσουν την εξέλιξη των διδακτορικών τους διατριβών
- 19.45-20.30 Στρογγυλή τράπεζα για ζητήματα μεθοδολογίας
της θεολογικής έρευνας με τους καθηγητές **Michele
Cutino**, **Françoise Vinel**, **Gabriella Aragione** και
Απόστολο **Κραλίδη**.

Θα γίνει επίσης ενημέρωση για τις δυνατότητες πραγματοποίησης μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου, καθώς και για την προοπτική αναζήτησης υποτροφιών.

**Συνάντηση Υποψ. Διδακτόρων και Μεταπτυχιακών φοιτητών:
Ζητήματα μεθοδολογίας της θεολογικής Έρευνας - Β' Μέρος
(Απαιτείται εγγραφή: filiotis@past.auth.gr)**

Υπεύθυνος:

Πρωτοπρεσβ. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας, Αν. Καθηγητής

[Κεντρική Νησίδα Κέντρου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΚΗΔ) -
Ισόγειο Κεντρικής Βιβλιοθήκης ΑΠΘ]

11.00-13.00

Παρουσίαση θεολογικών βάσεων δεδομένων του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου από τον καθηγητή Michele Cutino και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από την βιβλιοθηκονόμο Σοφία Αλεξανδρίδου (Υπηρεσία Εκπαίδευσης Κεντρικής Βιβλιοθήκης ΑΠΘ)

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

- ◆ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
- ◆ Καθολική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (EA 4377)
- ◆ Προτεσταντική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου (EA 4378)
- ◆ Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Βλατάδων
- ◆ Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Rémi Gounelle,

*Κοσμήτωρ Προτεσταντικής Θεολογικής Σχολής του
Πανεπιστημίου του Στρασβούργου*

Michele Cutino,

*Διευθυντής της Ερευνητικής Ομάδας (ΕΑ 4377) της Καθολικής
Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου*

Συμεών Πασχαλίδης,

*Πρόεδρος Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
ΑΠΘ – Διευθυντής ΠΙΠΜ*

Πρωτοπρεσβ. Χρήστος Φιλιώτης - Βλαχάβας,

Αν. Καθηγητής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

Γραμματεία:

Ιωάννης Καλούσιος,

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου του Στρασβούργου

Δήμητρα Λάιου,

Φιλόλογος, Master Θεολογίας, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

Αναστάσιος Βίσκος,

Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

Νικόλαος Κότσαπας,

Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

Αθηνά Ικουσδουβά,

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

Γεώργιος Κακαβέλης,

Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ